

Леонід Костенко, Марина Сорока

Бібліотека інформаційного суспільства

Викладено перспективи розвитку бібліотек в умовах домінування інформації на електронних носіях. Обґрунтовано, що вони візьмуть на себе додаткові функції тиражування та поширення впорядкованих зібрань електронних публікацій і створення широкого спектра науково-інформаційних продуктів. Визначено напрями розвитку бібліотечної освіти, що передбачатимуть підготовку спеціалістів з глибокої аналітико-синтетичної обробки документального потоку та менеджерів інформаційного обслуговування. Наголошено на необхідності проведення наукових досліджень у бібліотечній сфері за дисциплінами, згрупованими в цикл «інформаційні науки». Показано неминучість трансформації бібліотек у системоутворюючі елементи інформаційної сфери.

Передмова

На межі ХХ і ХХІ ст. у зв'язку з пошуком оптимальних шляхів входження в інформаційне суспільство, в якому домінуючими продуктами виробництва є інформація та знання, і переосмисленням завдань діяльності його інституцій стали активно дискутуватися питання про роль і місце бібліотек [1-6]. Потреба перегляду концептуальних основ розвитку бібліотечної справи зумовлена необхідністю переходу від «епохи Гутенберга», коли основний обсяг знань людства зберігався в документах на паперових носіях, до ери електронних інформаційних комунікацій.

Кінець ХХ ст. позначився активним розвитком комп'ютерних технологій і пов'язаних з ними нових носіїв інформації, які забезпечують (порівняно з паперовими) більшу інформаційну ємність, оперативність тиражування та розповсюдження документів, меншу вартість їх виробництва, можливість актуалізації даних і відтворення мультимедійної інформації. Однак, так само, як заміна рукописів друкованими виданнями не спричинила трансформацію сутнісних функцій бібліотеки, так і поширення електронних документів не може розглядатися як кінець бібліотечної ери. Це пояснюється

тим, що форма документів змінюється, а потреба суспільства в наявній у них інформації є сталою. Екстраполяція зазначених тенденцій дає змогу дійти висновку, що роль і статус бібліотеки в інформаційному суспільстві визначатиметься, насамперед, її можливостями щодо кумуляції, обробки й поширення в часі та просторі масивів електронних даних.

Системний аналіз

документальних комунікацій

Вирішення такої складної проблеми, як трансформація бібліотек з пасивних сховищ документованих знань на паперових носіях в активних їх розповсюджувачів засобами електронних комунікацій, потребує застосування методології системного аналізу. Вона передбачає дослідження предметних галузей шляхом представлення їх як систем з наступним аналізом цих систем. Такий підхід базується на принципі цілісності досліджуваної предметної галузі, тобто вивченні її властивостей як єдиного цілого, єдиної системи. Зазначений принцип виходить з того, що ціле має властивості, відсутні в його складових. Цим ціле й відрізняється від сукупності своїх компонентів.

Системний аналіз базується на відомому законі взаємозв'язку та взаємозумовленості явищ у світі й суспільстві, що потребує аналізу досліджуваних предметних галузей не лише як самостійних систем, а й як складових певної більшої системи. Для бібліотечної сфери структурою вищого рівня є система документальних комунікацій, яка нині включає такі компоненти: *автор — редакція — друкарня — документо-розповсюдження — бібліотека та/або інформаційний центр — користувач.*

Розглянемо напрями еволюціонування кожної складової цієї системи. Безперечно, що автори і користувачі джерел інформації є й залишаться ключовими компонентами документальних комунікацій у будь-якому суспільстві. Очевидною є й потреба в редакційній обробці первинної інформації, оскільки без неї система комунікацій буде перевантажена малоінформативними, недостовірними та псевдонауковими

Костенко Леонід Йосипович, к. т. н., с. н. с., керівник Центру бібліотечно-інформаційних технологій НБУВ, Сорока Марина Борисівна, к. і. н., н. с. НБУВ.

© Л. Й. Костенко, 2002
© М. Б. Сорока, 2002

публікаціями. Навіть сьогодні орієнтація в документальних потоках становить значну проблему, при кардинальному ж збільшенні їх обсягів актуальність фільтрації інформації на вході системи комунікацій лише зростатиме.

Перехід від паперових до електронних документів спричинить «відмирання» друкарень у їх сучасному розумінні. Технологія запису інформації на CD-ROM дає змогу вміщувати на одному носії від кількох сотень до тисяч комп'ютерних версій друкованих видань. Ємність DVD, які приходять на зміну CD-ROM, на порядок вища — кожен з таких компакт-дисків може зберігати кілька десятків тисяч публікацій. Не викликає сумніву, що подальший розвиток комп'ютерної техніки надасть можливість отримати через 10—20 років носії інформації, на яких можна буде розмістити мільйони документів. Водночас, набудуть поширення персональні компактні пристрої для читання «електронних книжок» зі зручним інтерфейсом, який, зокрема, уможливить масштабування сторінок документа.

За цих умов основною проблемою при тиражуванні стане впорядкування електронних документів за видовою, галузевою, тематичною чи будь-якою іншою ознакою та формування відповідних інформаційних збірань. Вирішення цієї проблеми завжди було прерогативою бібліотек. Вони мають і глибокі теоретичні розробки з цих питань, і багатовіковий досвід проведення таких робіт. Технологічні аспекти запису інформації на компакт-диски вже й сьогодні не викликають ускладнень. Тому надалі певне коло бібліотек може повністю взяти на себе додаткову технічну функцію тиражування впорядкованих ними колекцій електронних документів, які відбиватимуть інформаційні потоки системи документальних комунікацій. Слід додати, що ці ж бібліотеки мають взяти на себе функцію оцифрування рукописної та друкованої української з наступним її поширенням на електронних носіях. Завдяки цьому книжкова спадщина України, що впродовж століть кумулювалася в бібліотечних фондах, стане більш доступною суспільству.

Зберігання будь-яких документів — одна з головних функцій книгозбірень. Розповсюдження ж створених у бібліотеках збірань електронних документів на компакт-дисках може розглядатися як розширення їх функції документообміну, що реалізовувалася ними упродовж століть.

Серед традиційних функцій бібліотек — аналітико-синтетична переробка вхідного документального потоку. Сьогодні для більшості з них вона полягає лише в каталогізації, систематизації, предметизації та підготовці бібліо-

графічних показників. Менше коло бібліотек здійснює поряд з бібліографічною й більш глибоку інформаційну обробку документів і створення реферативної, оглядово-аналітичної та прогностичної інформації. Донедавна такі роботи проводилися лише в інформаційних центрах. Однак, ураховуючи глибоку ретроспективу бібліотечних фондів і отримання провідними книгозбірнями, на відміну від інформцентрів, обов'язкових примірників документів, вбачається цілком зумовленим зосередження повного циклу аналітико-синтетичної обробки документальних потоків (бібліографування, реферування, підготовка оглядово-аналітичних матеріалів) у бібліотеках з подальшим створенням і тиражуванням ними електронних копій науково-інформаційних матеріалів.

Викладене свідчить, що система документальних комунікацій *автор — редакція — друкарня — документорозповсюдження — бібліотека та/або інформцентр — користувач* за умови домінування інформації на електронних носіях трансформується в систему *автор — редакція — бібліотека — користувач*. Бібліотека додатково візьме на себе функції тиражування впорядкованих збірань електронних публікацій (*друкарня*), їх поширення на компакт-дисках і комп'ютерними мережами (*документорозповсюдження*) та аналітико-синтетичної переробки потоків документальної інформації зі створенням широкого спектра науково-інформаційної продукції (*інформцентр*).

Функції бібліотек

в інформаційному суспільстві

Бібліотечна система України — складова частина всесвітніх інформаційних ресурсів, вітчизняної та світової історико-культурної спадщини. У ній органічно поєднуються відомча централізація та регіональна кооперація. Відомча централізація передбачає концентрацію в головних галузевих книгозбірнях (медичній, науково-педагогічній, науково-технічній, сільськогосподарській тощо) та бібліотеках провідних університетів інформаційних ресурсів з відповідної проблематики, регіональна кооперація — координацію діяльності книгозбірень зі створення складових державного бібліотечного фонду на обласному рівні. В регіонах у ролі базових книгозбірень виступають, як правило, обласні універсальні наукові бібліотеки. Вищезазначене коло книгозбірень уособлює ту ланку, що забезпечує вирішення проблем акумуляції, обробки, постійного зберігання і поширення в часі та просторі науково й соціально значущих інформаційних ресурсів.

Саме ці бібліотеки мають перебрати на себе функції центрів збору загальнодоступної елек-

тронної інформації, її впорядкування, формування колекцій електронних документів, їх запису на комп'ютерні носії постійного зберігання, а також тиражування й поширення цих колекцій (функції друкарні та системи документорозповсюдження). Вони ж мають перебрати на себе і реалізацію програми оцифрування всієї книжкової спадщини українського народу, що забезпечить її збереження та активізацію використання для вирішення наукових, освітянських і культурологічних проблем завдяки можливості надання її всім користувачам без обмежень у часі та просторі.

Слід детальніше зупинитися на питанні поширення електронної інформації. Вбачається, що сформоване кооперативними зусиллями провідних бібліотек України повне зібрання поточних електронних публікацій має безкоштовно передаватися на компакт-дисках усім бібліотекам, які перебувають у державній і комунальній власності. Таким чином буде вирішено проблему їх комплектування обов'язковим примірником вітчизняної літератури. Надання ж такої інформації іншим об'єктам і суб'єктам системи документальних комунікацій має здійснюватися на комерційних засадах. Умови поширення електронних колекцій мають урахувати трудовитрати на їх створення, тобто базуватися на неприбуткових засадах.

Викладене свідчить, що в інформаційному суспільстві, де домінуватимуть документальні потоки на електронних носіях, технологічно зумовленим стане виокремлення в бібліотечній сфері центрів — генераторів інформації. Крім формування поточних і ретроспективних колекцій електронних видань вони виконуватимуть функції глибокої аналітико-синтетичної переробки документальних потоків з формуванням широкого спектра взаємопов'язаних науково-інформаційних продуктів. Їх створення здійснюватиметься із застосуванням конвеєрної інформаційної технології. Перший етап цієї технології передбачає реєстрацію всього потоку електронних документів зі створенням бібліографічних баз даних універсального профілю та тематичних і проблемно-орієнтованих бібліографічних продуктів. Наступний етап — виокремлення зі згаданих баз даних записів про наукові публікації та їх доповнення реферативною інформацією з формуванням реферативної продукції. На її основі створюватимуться науково-аналітичні огляди, що становитимуть джерельну базу для підготовки прогностичних матеріалів.

Бібліографічна та реферативна інформація є традиційною для бібліотек продукцією, роботи ж у напрямі більш глибокої аналітико-синтетичної обробки документальних потоків лише

розпочинаються. Необхідність проведення таких робіт зумовлена тенденціями переходу управлінських структур у всіх сферах суспільного життя (політика, економіка, наука, освіта, культура) до прогностичних форм діяльності з використанням багатоваріантних моделей розвитку подій. Науково-інформаційне забезпечення таких форм діяльності може здійснити лише бібліотечна система, оскільки вона має найбільш значний документальний потенціал з глибокою історичною ретроспективою, достатнє представництво в регіонах, належний кадровий потенціал і значний досвід інформаційної діяльності. Тому об'єктивно зумовленим вбачається створення на базі бібліотек XXI ст. розподіленої геоінформаційної системи, де відбиватимуться дані про економічну, екологічну, демографічну ситуацію в областях.

Бібліотечно-бібліографічне обслуговування в центрах — генераторах інформації здійснюватиметься, переважно, з використанням глобальних комп'ютерних мереж. При цьому електронні каталоги та реферативні бази даних будуть загальнодоступними. Порядок доступу до повних текстів документів визначатиметься бібліотекою з урахуванням законодавчих актів щодо авторського та суміжних прав. Електронні публікації будуть встановлені на Веб-серверах, якщо інтелектуальний власник не заперечуватиме проти їх представлення в Інтернеті. За відсутності згоди автора повний текст документа надаватиметься лише в бібліотеці. Копіювання таких публікацій потребуватиме запровадження, наприклад, білінгової схеми розрахунків (вартість електронного документа визначатиметься встановленою автором ціною та певним відсотком на компенсацію витрат бібліотеки). Такого ж порядку доступу до повних текстів публікацій додержуватимуть й книгозбірні низової ланки. Таким чином, у майбутньому бібліотека додатково перебере на себе функцію книжкового магазину.

Традиційне обслуговування користувачів через систему читальних залів істотно зменшиться. Цьому значною мірою сприятиме можливість формування на новому поколінні компакт-дисків значних за обсягом особистих бібліотек громадян, які враховуватимуть їх персональні наукові, освітянські та культурологічні інформаційні потреби. Крім того, для всіх членів суспільства буде забезпечено онлайн-доступ до інформаційних сховищ бібліотек у будь-який час з будь-якого регіону.

Оскільки обсяг традиційних послуг у обслуговуванні читачів стане незначним, зменшиться й загальна кількість бібліотек низової ланки. Збереже свої позиції та їх частка, що функціонально й структурно інтегрується з відпо-

відними суспільними інститутами. Для цього бібліотеки наукових установ, наприклад, мають активізувати науково-інформаційну діяльність (формування та обробку масивів електронних публікацій учених цієї установи з підготовкою аналітичних оглядів і прогностичних матеріалів визначеної проблематики), що дасть їм змогу стати невід'ємною складовою процесу наукових досліджень.

У цьому напрямі мають розвиватися й бібліотеки вищих навчальних закладів, зосередивши свою роботу на підтримці наукової діяльності професорсько-викладацького складу. Інформаційне забезпечення навчального процесу в вищих навчальних закладах і школах здійснюватиметься з використанням електронних посібників на компакт-дисках, кожен з яких міститиме всі необхідні студентів чи школярів матеріали. При цьому електронний підручник допускати можливість оперативної реорганізації його змісту з тим, щоб задовольняти потреби різних навчальних курсів. Навіть бібліографія в такому посібнику не буде статичною, оскільки він підключатиметься до інформаційної системи бібліотеки для отримання посилань на найновішу літературу з питань, які розглядаються в тексті. До того ж і текст може оновлюватися в результаті проведення телеконференцій групою фахівців — авторів тексту. Зміни та доповнення до тексту вноситимуться на основі досягнутого в ході телеконференції рішення з того чи іншого питання. Бібліотеки середніх навчальних закладів, для яких інформаційна підтримка освітнього процесу є єдиною функцією, ймовірно, припинять своє існування.

Зменшення обсягу традиційних бібліотечних послуг позначиться й на роботі публічних книгозбірень. Враховуючи доступність у майбутньому для кожного громадянина всього репертуару світової літератури на базі використання глобальних інформаційних мереж і поширення документів на компакт-дисках, відпаде потреба в тій кількості публічних бібліотек, яка існує сьогодні. Залишаться ті з них, які здійснюватимуть комплексне інформаційне забезпечення діяльності всіх структур певної адміністративно-територіальної одиниці.

Крім виконання суто бібліотечних, інформаційних і документорозповсюджувальних функцій бібліотека інформаційного суспільства проводитиме й наукові дослідження, котрі здійснюватимуться в рамках нової галузі — інформаційних наук. Її поява впливає з необхідності розробки комплексу проблем, які не дістали належного висвітлення в рамках існуючих наукових спеціальностей. Серед проблем теоретичного плану найбільш важливими є: встановлення законів і закономірностей доку-

ментальних комунікацій, вивчення структури та загальних властивостей наукової інформації, створення теорій розвитку інформаційної сфери суспільства, розробка теорій і моделей інформаційних і когнітивних процесів, управління інформаційними ресурсами. З прикладних завдань слід відзначити необхідність розробки наукових засад кумуляції, аналітико-синтетичної переробки, збереження та використання даних і знань для задоволення інформаційних потреб суспільства. Розв'язання комплексу цих проблем дозволить створити інтелектуальні технології продукування нових знань безпосередньо в бібліотеці.

Бібліотечна освіта

Трансформація бібліотечної освіти здійснюватиметься з урахуванням вимог інформаційного суспільства, яка матиме безперервний характер і включатиме первинну підготовку кадрів і підвищення їх кваліфікації. При підготовці кадрів урахуватиметься позитивний досвід країн з розвинутою інформаційною інфраструктурою. Він передбачає отримання бібліотечної освіти як традиційним шляхом (повний цикл навчання в профільних вищих навчальних закладах), так і шляхом перепідготовки фахівців з вищою освітою іншого профілю. Підвищення кваліфікації здійснюватиметься, переважно, на базі провідних бібліотек, які матимуть передові інформаційні технології, що їх слід поширювати, системи й засоби комунікацій для дистанційного навчання та кваліфіковані кадри.

Спеціалізація бібліотечних кадрів відбуватиметься за двома основними напрямками, що зумовлені вищенаведеною диференціацією бібліотек. Для бібліотек — генераторів інформації готуватимуться фахівці в галузі глибокої аналітико-синтетичної обробки інформації. Вони повинні оволодіти методологією розкриття та поширення знань, зосереджених у бібліотечних фондах, і освоїти методику та інтелектуальні комп'ютерні технології бібліографування, реферування, підготовки оглядово-аналітичних і прогностичних матеріалів, проведення наукометричних, інформетричних і бібліометричних досліджень. Реалізація завдань безпосереднього надання бібліотечних послуг потребуватиме для свого вирішення підготовки менеджерів інформаційного обслуговування. Вони мають забезпечити як надання традиційних інформаційних продуктів і послуг, так і реалізацію функції документорозповсюдження шляхом відбору та запису на компакт-диски зібраних електронних публікацій на замовлення користувачів з додержанням майнових прав інтелектуальних власників. Роботи, що здійснюватимуться фахівцями названих спеціальностей, матимуть окрім

суто інформаційного й науковий характер. Тому всі ці фахівці *de facto* виступатимуть науковими працівниками.

Окремо слід наголосити на проблемі підготовки кадрів вищої кваліфікації. Для подальшого розвитку бібліотечної сфери, однієї з ключових у інформаційному суспільстві, необхідні науковці, підготовка яких має здійснюватися за спеціальностями, згрупованими в галузь знання — інформаційні науки (нині такі кадри готуються в рамках історичних або педагогічних наук, що не сприяє розвитку перспективних теоретичних і прикладних досліджень бібліотечно-інформаційного напрямку, зокрема, з використанням комп'ютерних технологій). Слід відзначити значне відставання в цьому питанні України від розвинених країн Заходу, де така галузь знання, як інформаційні науки, вже давно є загально визнаною.

Статус і роль бібліотеки в інформаційному суспільстві

Ураховуючи домінування документованих знань серед продуктів інформаційного суспільства та їх ключове значення для підтримки функціонування й розвитку виробничих, управлінських, наукових, освітніх і культурологічних структур, роль бібліотеки як інституту, що забезпечує кумуляцію, обробку, зберігання та використання цих знань, значно підвищиться. З посередника між виробниками та користувачами інформаційних ресурсів вона трансформується в системоутворюючу ланку інформаційної сфери, стане каталізатором інформаційних процесів.

Інтеграційні тенденції, що посилюватимуться з розвитком комп'ютерних мереж, приведуть до об'єднання бібліотек та інших інституцій, які беруть участь у створенні інформаційних ресурсів, у інфополіси. В їх рамках здійснюватимуться не лише традиційні для бібліотек процеси кумуляції, обробки та використання наукової, технічної, економічної та іншої інформації, отриманої в процесі науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності суспільства, а й продукування нових знань на базі цієї інформації.

Об'єднання вітчизняних регіональних інфополісів швидкісними каналами зв'язку сприятиме інтеграції інформації та знань, вироблених українським суспільством, і створенню національного інфополісу як сегмента світового інформаційного простору. Входження у цей простір логічно здійснити в рамках міжнародного проекту організації євразійського інформаційно-телекомунікаційного центру з українськими сегментами магістральних каналів зв'язку

«Захід—Схід» («великий шовковий шлях» XXI ст.) і «Північ—Південь» («шлях із варягів у греки» XXI ст.). Такий центр значною мірою визначатиме темпи глобалізації на євразійському континенті.

Отже, бібліотека інформаційного суспільства буде не лише важливим, а й визначальним структурним елементом цього суспільства, від розвитку якого значною мірою залежатиме прогрес цивілізації.

Висновки

1. Система документальних комунікацій в інформаційному суспільстві включатиме такі елементи: *автор — редакція — бібліотека — користувач*. Бібліотека додатково перебере на себе функції тиражування електронних публікацій (друкарня), їх поширення на компакт-дисках і комп'ютерними мережами (документорозповсюдження) та аналітико-синтетичної переробки потоків документальної інформації зі створенням широкого спектра науково-інформаційної продукції (інформцентр).

2. За умов домінування інформації на електронних носіях бібліотечна сфера зазнає істотної диференціації: виділиться обмежене коло бібліотек — генераторів інформації, що здійснюватимуть збір, наукову обробку та постійне зберігання національних інформаційних ресурсів, підготовку, тиражування й поширення кумулятивних електронних видань, забезпечення доступу до інформації засобами глобальних комп'ютерних мереж. Інші бібліотеки інтегруються з суспільними інститутами, що мають з ними інформаційні зв'язки, й зорієнтують свою діяльність виключно на інформаційне обслуговування суспільства на основі ресурсів, створених бібліотеками першої групи. Загальна чисельність бібліотек істотно зменшиться, зокрема за рахунок шкільних і публічних.

3. Поряд з виконанням суто бібліотечних, інформаційних і документорозповсюджуючих функцій бібліотека інформаційного суспільства проводитиме наукові дослідження в галузі інформаційних наук. Вони будуть спрямовані на вивчення структури та загальних властивостей документальної інформації, аналіз закономірностей інформаційних комунікацій і розробку теоретичних засад кумуляції, аналітико-синтетичної переробки, збереження й використання даних і знань для задоволення інформаційних потреб суспільства. Розв'язання комплексу цих проблем дасть змогу створити інтелектуальні технології продукування нових знань безпосередньо в бібліотеці.

4. Бібліотечна освіта здійснюватиметься з урахуванням вищезгаданої диференціації бібліотек, матиме безперервний характер, проводи-

тиметься як традиційним шляхом здобуття бібліотечної освіти у профільних вищих навчальних закладах, так і шляхом перепідготовки фахівців з вищою освітою інших спеціальностей (переважно, у провідних бібліотеках) і передбачатиме підготовку спеціалістів з аналітико-синтетичної обробки документального потоку та менеджерів інформаційного обслуговування. Підготовка науковців у бібліотечній сфері здійснюватиметься за дисциплінами, згрупованими в цикл «інформаційні науки».

5. Статус і роль бібліотек у суспільстві кардинально підвищиться. З елементів інформаційної інфраструктури, що сьогодні вважаються допоміжними, вони перетворяться на інформаційні серцевини виробничих, наукових, освітніх і культурологічних структур. Інтеграційні тенденції, що посилюватимуться з розвитком комп'ютерних мереж, приведуть до об'єднання бібліотек та інших інституцій, які здійснюють створення інформаційних ресурсів, у інфополіси, що стануть системоутворюючою ланкою інформаційної сфери, каталізаторами інформаційних процесів.

Література

1. Кузьмин Е. И. Библиотеки России на рубеже тысячелетий. Государственная политика и управление библиотечным делом: смена парадигмы. — М.: Либерия, 1999. — 224 с.
2. Мотульский Р. С. Вечна ли библиотека? // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: 8-я Междунар. конф. «Крым-2001»: Материалы конф. — М., 2001. — Т. 1. — С. 49—50.
3. Національна система електронних бібліотек / А. О. Чекмарьов, Л. Й. Костенко, Т. П. Павлуша; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — К., 1998. — 50 с.
4. Шрайберг Я. Л. Современные тенденции развития библиотечно-информационных технологий: ежегодный доклад // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: 8-я Междунар. конф. «Крым-2001»: Материалы конф. — 2001. — Т. 1. — С. 9—11.
5. Digital Library Initiative [Electronic resource]. — Way of access: URL: <http://www.dli2.nsf.gov/dlione>. — Title from the screen.
6. Bibliotheca universalis [Electronic resource]. — Way of access: URL: <http://www.bl.uk/gabriel/bibliotheca-universalis/bibuniv.htm>. — Title from the screen.

Kostenko L., Soroka M. Библиотека информационного общества

Изложены перспективы развития библиотек в условиях доминирования информации на электронных носителях. Обосновано появление у библиотек дополнительных функций тиражирования и распространения упорядоченных собраний электронных публикаций, а также создания широкого спектра научно-информационных продуктов. Отмечены направления развития библиотечного образования, которые предусматривают подготовку специалистов в области глубокой аналитико-синтетической обработки документального потока и менеджеров информационного обслуживания. Подчеркнута необходимость проведения научных исследований в библиотечной сфере по дисциплинам, сгруппированным в цикл «информационные науки». Показана неизбежность трансформации библиотек в системообразующие элементы информационной сферы общества.

Kostenko L., Soroka M. A library of informational society

Perspectives of libraries development under condition of domination of information in electronic forms are presented. It is proved that libraries will have new functions of making copies and distribution of organized collections of electronic publications and founding of a wide spectrum of scientific and informational products. Ways of library education development which are involved in training of specialists in analytical and synthetical treatment of documentary stream and managers for informational service were determined. It was stressed on necessary for researches in library science under groups of disciplines «informational sciences». Transformation of libraries into system founding elements of informational sphere is presented.

Kostenko L., Soroka M. Die Bibliothek der Informationsgesellschaft

Die Autoren erforschen Perspektiven der Entwicklung der Bibliothek in der Zeit der Dominierung der Information auf den Elektronenträger. Als Aufgabe nehmen die Autoren auf sich selbst zusätzliche Funktionen der Auflage und Verbreitung organisierten Elektronenveröffentlichungen und die Schaffung einer Menge von Informationsprodukten. Man bestimmt die Hauptrichtungen der Bibliotheksbildungs, was die Vorbereitung der Fachleute für die analytisch-synthetische Bearbeitung des Dokumentarstroms vorsehen.

Kostenko L., Soroka M. La bibliothèque dans la société informatisée

L'article énumère les perspectives du développement des bibliothèques dans les conditions de domination de l'information sur les supports électroniques qui prendront les fonctions supplémentaires du tirage et de la diffusion des collections réglées des éditions électroniques ainsi que la création d'un large spectre des produits scientifico-informatiques. Les auteurs de l'article pronostiquent les principales orientations du développement de la formation de bibliothécaires au niveau du personnel scientifique, la formation des spécialistes de nouvelles technologies du traitement analytico-synthétique de ressources documentaires et les managers du service d'information. Ils parlent de la nécessité de réaliser les recherches scientifiques dans le domaine de bibliothèque touchant les matières de l'enseignement comme les sciences de l'information. L'article analyse l'inéluctabilité de la conversion des bibliothèques en centres d'information (éléments de système de la formation en sphère d'information).